

aipatu zituen. Izan ere, Nazio Batuek horiek babestea ez da nahikoa gero erakundearen baitan estatuetako gobernuek badi-tuzte kontrolpean botere legegile, exekutiboa eta judiziala. Nazioarteko Zigor Auzitegiak genozidioa, gizartearen aurkako krimenak eta gerra krimenak epaitzeko daukan gaitasuna ere izan zuen hizpide, eta, nabarmendu zuenez, «tamalez feministak ez ginen gai izan bortxaketak ere gerra krimentzat hartuak izan zitezen».

Finean, planteatu zuenez, Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala eta berau garatzen dituzten hitzarmenak betetzen direla ziurtatzeko mekanismo eraginkorrik ez dago. Estatuek jotzen duten papera ere aipatu zuen San Josek. Salatu zuenez, estatuak kontuak ematera derrigortuta daude, baina «nahikoa dute gauzak ondo doazela esate hutsarekin».

Eskubideen berme izan behar-

Adituen esanetan, asko egin den arren, bide luzea dago egiteko parekidetasunaren alde.

Juanan RUIZ | ARGAZKI PRESS

ko litzatekeen NBE pertsona arruntetatik urrunegi dagoela komentatu zuen San Josek. Bortere guztiak gobernuetan kontzentratzen direla eta gobernu kanpoko erakundeen partaidetza bermatzeko bide estuak daudela salatu zuen, eta, testuinguru horretan, Hego Amerika eta Karibeko gobernu kanpoko erakundeen lana nabarmendu nahi izan zuen.

San Joseren esanetan, ezinbestekoa da gizarte erakundeen parte hartzea bermatzea, «esku-bideetan sinesten dutelako edozein egoera eta baldintzaren gainetik». Gaurtik irailera bitarte Nazio Batuen biltzar nagusira begira egin beharreko «lan politiko mardula» ere ekarri zuen gogora, eta garapen jasangarriaren bidean emakumeek aurrez aurre duten erronka azpimarratu zuen, ekologismoaren eta feminismoaren arteko loturak sendotzearen beharrezana nabarmenduz.

A zer astea!

Joxean Agirre

Matematikak edo zenbakien pilaketa gehiegizkoak ondoeza edo zorabio moduko bat eragiten digu pertsona sentibera askori. Hauteskunde biharamunean sufritu egin nuen horrenbeste portzentaje eta kopuru potoloekin. Baina, zorionez, hirugarren egunerako hasi ziren egunkarietan literatura politikoa egiten.

Gurean eta “Berria”-n irakurri nituenetik Iñaki Zubimendiren batekin eta Fermin Munarrizen “Cómo llamar a los que votan a corruptos” izenekoarekin gogoratzen naiz, edo euskaraz Petxarromanen bat eta Idurre Eskisabelen “Zaborraren garrantziaz” ditut gogoan. Azken honek jendarte ereduie edo herritar izatearen paradigmei buruz egiten zituen gogoetak maila handikoak iruditu zitzaizkidan. Badakit badagoela beste literatura politiko mota bat, Madridil aldean azkenaldi honetan oso modan dagoena, hagiografiatik oso gertu dabilena.

Pablo Iglesiasi lauzpabost biografia edo el-karrizketa liburu idatzi dizkiote, esate baterako, eta Juan Carlos Monederori ere beste bat. Manuela Carmenak ere idatzi du berea, “Porque las cosas pueden ser diferentes”. Katalunian salduenen artean dabilena, Teresa Forcada moja beneditarraren eta Esther Vivas aktibistaren artean egindakoa.

Fenomenoa zabala da. Munduko beste punta batean, Reykjaviken, Jon Gnarr izeneko komiko ezagunak pertsonaia bat asmatu zuen bere telebistako programan; Tony Blair eta Groucho Marxen nahasketa gisa defini zitekeena. Arrakasta izan zuen, alderdi bat sortu zuen (Alderdi Hobeia) eta hiriko alkatetza eskuratu zuen. Hark ere badu bere liburua, “Nola iritsi nintzen alkatetza izatera”. Eta luze jarrai genezake.

Gurean ez du literatura genero honek uztat handirik eman aspaldian, baina Martin Garitanok agindu du legealdiko kronika bat idatziko duela eta hori hagiografia bat

baino interesgarriagoa izan daiteke. Astea, politika gora eta politika behera, gogorra zihoan eta politikatik at ere bizitzarik bato zegoen jakiteko Mursegok (Maite Arroitauregi) eta Harkaitz Canok Literaturia ekitaldien irekiera gisa Zarautzen eman zuten “In vino veritas” ikuskizuna ikustera joan eta txundituta atera nintzen, eta ni bezala beste asko, ikusi genuenarekin, gutxitan lortzen baita emanaldi hibridoetan (musika eta poesia kasu honetan) halako konplizitaterik artisten artean eta uztarketarik generoen artean.

Politikan zer gerta ere, artea helduleku gisa hortxe daukagula pentsatuz joan nintzen igandean Bilbora Ibilaldiko petoa jantzita egun-pasa egitera (zenbat jantzten duen peto batek), baina Athletici buruz hitz egiten eman genuen egun santu osoa. Bilbon eguna pasata, ia konbentzitu ninduten ez politikak eta gutxiago arteak, futbolak irekiko duela euskal bidea. •